

נלחמות ונלחמים בפייק ניוז

דף פעילות

הערכת מידע ברשת בעזרת ארבעת הצעדים

בפעילות הזאת תחדדו את כישורי הערכת המידע שלכם. בחלק א' של הפעילות תבחרו מידע שיש ספק לגביו. בחלק ב' תעריכו את המידע בעזרת ארבעת הצעדים להערכת אמינות. לבסוף, בחלק ג', תסיקו מסקנות ותחליטו האם כדאי להאמין למידע.

חלק א': מהו המידע?

בחרו מידע שנתקלתם בו לאחרונה ושיש ספק לגבי האמינות שלו. זה יכול להיות סרטון בטיקטוק או ביוטיוב, פוסט או תמונה ברשת חברתית, הודעת ווטסאפ, ידיעה שעלתה באתר כלשהו, ועוד.

1. היכן הופיע המידע?

כתבו היכן פורסם המידע. באיזה אתר או רשת חברתית הוא הופיע? העתיקו את כתובת האינטרנט של המידע (אם יש).

2. מה נאמר?

סכמו בקיצור או העתיקו את המידע.

חלק ב': ארבעת הצעדים להערכת אמינות מידע

4	3	2	1
בודקים מהו ההקשר המקורי של המידע	בודקים מה אומרים מקורות אמינים	בודקים מי המקור	עוצרים!

(כדי לקרוא עוד על ארבעת הצעדים, לחצו כאן).

צעד #1 - עוצרים

מה גרם לכם? לפקפק או לחשווד במידע? כתבו 2-3 סיבות.

כתבו כאן...

צעד #2 - בודקים מי המקור

כדי להעריך את אמינות המקור, חפשו מידע על המקור בתוך האתר וגם ברשת. למשל, אפשר להקליד את שם המקור במנוע חיפוש ולראות מה נכתב עליו בוויקיפדיה או באתרי חדשות. לאחר מכן, ענו על השאלות בטבלה בעזרת המידע שמצאתם.
(לפעמים קשה למצוא מידע על המקור. אם לא מצאתם מידע, אנא ציינו זאת).

שאלות להערכת אמינות מקור	
א. מהי הזהות של המחברים של המידע?	כתבו כאן....
ב. האם יש למחברים ידע או מומחיות לגבי הנושא הזה?	כתבו כאן....
ג. מהם המטרות והמניעים (אינטרסים) של המחברים?	כתבו כאן....
ד. האם היתה בקרה או בדיקה של המידע לפני שהוא פורסם? למשל, האם המידע פורסם בעיתון או באתר שיש בו עורכים מקצועיים או שהוא עלה ישר לרשת?	כתבו כאן....
ה. מתי פורסם המידע לראשונה והאם הוא עדכני?	כתבו כאן....

לאור מה שגיליתם, האם המקור אמין לדעתכם?

כתבו כאן...

צעד #3 - בודקים מה אומרים מקורות אמינים

בדקו האם המידע מופיע גם במקורות אחרים ברשת, רצוי מקורות אמינים. היעזרו במקור אמין אחד לפחות. (כדי להחליט האם המקור אמין, תוכלו להעזר בשאלות שמופיעות בטבלה למעלה, הכלולה בצעד #2).

א. בעזרת אילו מקורות בדקתם את המידע? מדוע בחרתם? במקורות האלו?

כתבו כאן...

ב. מה גיליתם? על המידע בעזרת המקורות הנוספים?

כתבו כאן...

צעד #4 - בודקים מהו ההקשר המקורי של המידע

חפשו היכן הופיע המידע לראשונה:

- ציטוטים - נסו לאתר את הציטוט המקורי ולבדוק מה בדיוק נאמר.
- תמונות - חפשו את התמונה בעזרת מנוע חיפוש תמונות, כמו חיפוש תמונות של גוגל ([ראו הסבר כאן](#)), ובדקו היכן עוד היא הופיעה ומתי היא עלתה לרשת.
- סרטונים - גזרו תמונה מרכזית מהסרטון וחפשו אותה במנוע חיפוש תמונות.

לאור מה שמצאתם, האם המידע מוצג באופן מדוייק? האם המידע הוצא מהקשרו או סולף?

כתבו כאן...

חלק ג': מסיקים מסקנות

לאור מה שגיליתם, באיזו מידה המידע הזה נכון לדעתכם?

בחרו את התשובה המתאימה ביותר:

1 נכון לגמרי | 2 נכון ברובו | 3 אי אפשר לדעת | 4 לא נכון ברובו | 5 פייק לגמרי

נמקו את המסקנה שלכם:

כתבו כאן...